

Úvod k vydaniu monografie

Želba, a.s. Spišská Nová Ves je dedičom stáročnej tradície baníckej práce na Spiši a Gemeri. Baníctvo tu bolo a je založené na ťažbe a využívaní miestnych rudných ložísk.

Začiatky baníctva v Spišsko - gemerskom rudohorí sa síce presne nedajú zistiť, ale prvé písomné správy sú z 1. storočia nášho letopočtu. Od tých čias baníctvo zaznamenalo pozoruhodný rozmach ale aj obdobia kríz, úpadku a súčasného útlmu, ktorý radikálne ovplyvnil využívanie existujúcej surovínovej základne. Stratili sa nenahraditeľné skúsenosti výkonných a riadiacich pracovníkov. Stratila sa vnútorná dynamika odvetvia a úlohy rozvoja vedy a techniky zanikli. Náhradné výrobné programy nespĺnili očakávania a ukázali sa ako málo efektívne. Bolo potrebné postupne vytvárať priestor pre nové fungujúce organizačné jednotky so zjednodušenou organizačnou štruktúrou.

Od 1.1.1998 sú v organizačnej štruktúre Želba, a.s. odštepne závody Siderit Nižná Slaná a Rudňany s banskou ťažobnou a úpravárenskou činnosťou, odštepne závody Kovostroj Švábovce a Slovinky s nebanskou (náhradnou výrobou) a odštepny závod Komerčné činnosti Spišská Nová Ves.

Nie je jednoduché v ovzduší zložitých ekonomických a finančných podmienok formulovať jednoznačne správne rozhodnutia a postup v tak zložitom odvetví akým je rudné baníctvo. Jedine hlboká analýza a využitie najnovších poznatkov vedy a techniky nám otvárajú cestu k ekologicky prijateľnému a efektívnemu využitiu nášho nerastného bohatstva.

V súčasnom období po radikálnom prehodnotení bansko - technických, technologických, odbytových a ekonomických podmienok ťažíme zásoby nižnoslanských sideritov a rudnianskych barytov. Po niekoľkoročnom úsilí pristupujeme k znovuoživeniu ťažby rožňavských komplexných rúd. Tomuto rozhodnutiu predchádzala intenzívna odborná a vedecká činnosť geológov, baníkov a úpravárov Fakulty BERG, Ústavu geotechniky SAV, zahraničných expertov a zamestnancov Želba, a.s.

Monografia venovaná Rožňavskému rudnému poľu nie je teda dielom náhody. Je to prezentácia vysokej úrovne práce všetkých, ktorých názory na útlm smerujúci k postupnej likvidácii rudného baníctva neboli vládnyimi miestami akceptované.

Je to prezentácia nášho poznania stavu a pomerov Rožňavského rudného poľa s vierou v jeho úspešné znovuoživenie, na ktorom nám všetkým bytostne záleží.

Ing. Vojtech Král

generálny riaditeľ
Želba, a.s. Spišská Nová Ves

Introduction to the Monography

The Želba join-stock company is an inheritor of ancient tradition of mining at the Spiš and Gemer region. The mining in both regions has been made by using and exploring local ore deposits.

It is not possible to exactly determine the beginning of mining at the Spiš and Gemer region but a first written notes come from the 1 - st century a.c. From these times there were many periods with changes from rich ones, through crisis and declines up to nowadays situation. The present day situation radically interacts with the utilization of raw materials. Irreplaceable skills of management and internal dynamics of branch have been lost and the tasks of the development, science and research have been expired. A new production has not fulfilled expectations and showed itself as a low effective. It was necessary to create a space for new, functional units with a less complicated organisation structure.

From January 1, 1998, Želba j.s.c. consist of the following plants: Siderit Nižná Slaná and Rudňany with the mining and ore dressing activities, Kovostroj Švábovce and Slovinky with a non - mining, compensatory production, and Komerčné činnosti located in Spišská Nová Ves with commercial trade activities.

It is not simply to make a right decision and procedure in such a difficult branch as mining, especially when there are complicated economical and financial conditions. Only deep analysis and introducing the newest results of science and technics is a way how to use mineral deposits more effectively and ecologically.

At the present time, after radical revaluation of mining, technical and technological, trade and financial conditions, we explore deposits in Nižná Slaná (siderite) and Rudňany (barite). After several years effort we have started to extract polymetallic ore deposit in Rožňava. The decision for reopening of this deposit has been made in accordance with strong professional and scientific activities of geologists and miners of the Technical University in Košice, Faculty BERG (former Mining Faculty), the Institute of Geotechnics of the Slovak Academy of Sciences in Košice and foreign experts and employers of Želba j.s.c.

The monography, designed for the Rožňava ore field, it is a presentation of a high work level of all who have had a different approach to the step by step liquidation of ore mining in Slovakia. It is a presentation of nowadays knowledge of the situation and relations in this region with a trust in its successfull reopening that is of great importance for us.

Dipl.Ing. Vojtech Král

General Director
Želba, a.s. Spišská Nová Ves